

Briselē, 2026. gada 5. jūnijā
(OR. en)

10007/26

**Starpiestāžu lieta:
2026/0135 (NLE)**

**AELE 34
MI 572
N 36
FL 14
ISL 21**

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2026. gada 2. jūnijs

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2026) 263 final

Temats: Priekšlikums
PADOMES LĒMUMS
par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā
komitejā attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību
īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības
(EDIP regula)

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 263 final.

Pielikumā: COM(2026) 263 final

Briselē, 2.6.2026.
COM(2026) 263 final

2026/0135 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

**par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā
uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras
pamatbrīvības**

(EDIP regula)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar ko nosaka nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā saistībā ar paredzēto Apvienotās komitejas lēmuma pieņemšanu attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

1.1. EEZ līgums

Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu ("EEZ līgums") pilsoņiem un uzņēmējiem Eiropas Ekonomikas zonā garantē vienlīdzīgas tiesības un pienākumus iekšējā tirgū. Ar to ir paredzēts visās 30 EEZ valstīs, tostarp ES dalībvalstīs, Norvēģijā, Islandē un Lihtenšteinā, ieviest ES tiesību aktus, kas reglamentē četras pamatbrīvības. Turklāt EEZ līgums attiecas uz sadarbību citās svarīgās jomās, piemēram, pētniecības un izstrādes, izglītības, sociālās politikas, vides, patērētāju aizsardzības, tūrisma un kultūras jomā, kuras kopā dēvē par "horizontālās un papildu" politikas jomām. EEZ līgums stājās spēkā 1994. gada 1. janvārī. Savienība kopā ar tās dalībvalstīm ir EEZ līguma puse.

1.2. EEZ Apvienotā komiteja

Par EEZ līguma pārvaldību ir atbildīga EEZ Apvienotā komiteja. Tā ir forums viedokļu apmaiņai saistībā ar EEZ līguma darbību. Tajā lēmumus pieņem vienprātīgi, un tie ir saistoši pusēm. Par EEZ jautājumu koordinēšanu no ES puses atbild Eiropas Komisijas Ģenerālsekretariāts.

1.3. Paredzētais EEZ Apvienotās komitejas akts

Paredzams, ka EEZ Apvienotā komiteja pieņems EEZ Apvienotās komitejas lēmumu ("paredzētais akts") attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības.

Paredzētā akta mērķis ir paplašināt EEZ līguma Līgumslēdzēju pušu sadarbību, lai iekļautu Regulu (ES) 2025/2643, kas izveido Eiropas Aizsardzības industrijas programmu un pasākumu satvaru aizsardzības ražojumu savlaicīgas pieejamības un piegādes nodrošināšanai¹.

Islande un Lihtenšteina tiek atbrīvotas no dalības šajā instrumentā, kā arī no finanšu iemaksas veikšanas tajā.

Paredzētais akts ir Norvēģijas un Eiropas Savienības ļoti ciešās sadarbības apliecinājums pašreizējā ģeopolitiskajā situācijā.

Saskaņā ar ES budžeta politiku līdzdalība ES darbībā var notikt tikai tad, ja ir veikta attiecīga finanšu iemaksa. Tomēr maksājumu var veikt tad, kad ir pieņemts Padomes lēmuma projekts un EEZ EBTA valstīm ir iesniegts tam sekojošais Eiropas Komisijas sagatavotais ES aicinājums veikt iemaksas.

Tādēļ, lai aptvertu laikposmu no 2026. gada 1. janvāra līdz attiecīgā maksājuma saņemšanai, paredzētais akts būtu jāpiemēro ar atpakaļejošu spēku no 2026. gada 1. janvāra. Lēmuma

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/2643 (2025. gada 16. decembris), kas izveido Eiropas Aizsardzības industrijas programmu un pasākumu satvaru aizsardzības ražojumu savlaicīgas pieejamības un piegādes nodrošināšanai (OV L, 2025/2643, 29.12.2025.).

piemērošana ar atpakaļejošu spēku neietekmē attiecīgo personu tiesības un pienākumus, un tiek ievērots tiesiskās palāvības princips.

Paredzētais akts būs pusēm saistošs saskaņā ar EEZ līguma 103. un 104. pantu.

3. NOSTĀJA, KAS JĀIĒŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Komisija iesniedz pievienoto EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projektu, kas Padomei jāpieņem kā Savienības nostāja. Pēc nostājas pieņemšanas tā būtu pēc iespējas drīz jāiesniedz EEZ Apvienotajai komitejai.

Ar pievienoto EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projektu tiek ieviestas EEZ EBTA valstu līdzdalības tiesības darbībās, kuras izriet no Regulas (ES) 2025/2643, kas izveido Eiropas Aizsardzības industrijas programmu un pasākumu satvaru aizsardzības ražojumu savlaicīgas pieejamības un piegādes nodrošināšanai, un tas pārsniedz to, ko var uzskatīt tikai par tehniskiem pielāgojumiem Padomes Regulas (EK) Nr. 2894/94² nozīmē. Tāpēc Savienības nostāju nosaka Padome.

Pievienotajā EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projektā ir ietverti arī šādi galvenie pielāgojumi attiecībā uz EEZ EBTA valstīm.

Saskaņā ar sistēmu, kas izveidota ar Apvienotās komitejas lēmumu, pēc EDIP regulas iekļaušanas EEZ līgumā Komisijas kompetence pieņemt lēmumus par naudas sodu piemērošanu uzņēmumiem, kuri iedibināti un/vai atrodas EBTA valstīs, tiek piešķirta EBTA Uzraudzības iestādei EBTA pilnā (ii) un iii) pielāgojums).

Komisija ir kompetenta pieņemt šādus saistošus pasākumus tikai attiecībā uz uzņēmumiem, kas iedibināti ārpus EBTA valstīm, savukārt EBTA Uzraudzības iestādei ir piešķirta kompetence īstenot tādas pašas pilnvaras attiecībā uz juridiskām personām, kuras iedibinātas EBTA valstīs un/vai atrodas tajās.

Komisija var sagatavot lēmuma projektu EBTA Uzraudzības iestādei, ja tiek uzskatīts par nepieciešamu piemērot naudas sodus uzņēmumiem, kas veic uzņēmējdarbību un/vai atrodas EBTA valstīs.

EBTA Uzraudzības iestādes lēmumus var pārsūdzēt EBTA Tiesā saskaņā ar Uzraudzības iestādes un Tiesas nolīguma 36. pantu. Vienīgi EBTA Tiesa ir kompetenta pārbaudīt EBTA Uzraudzības iestādes lēmumu likumību (v) pielāgojums).

EBTA Uzraudzības iestādes EBTA valstīs iekasēto naudas sodu summu sadalījumu nosaka EBTA valstis (iv) pielāgojums). Tas izriet no EEZ līguma divu pīlāru struktūras un ilgstošās prakses attiecībā uz pielāgojumiem naudas sodu summu sadalījumā.

EEZ EBTA valstīm būtu arī finansiāli jāpiedalās iepriekš minētajās darbībās. Islande un Lihtenšteina tiek atbrīvotas no dalības šajā instrumentā, kā arī no finanšu iemaksas veikšanas tajā.

² Padomes Regula (EK) Nr. 2894/94 (1994. gada 28. novembris) par Eiropas Ekonomikas zonas līguma īstenošanas kārtību (OV L 305, 30.11.1994., 6. lpp.).

4. JURIDISKAIS PAMATS

1.4. Procesuālais juridiskais pamats

1.4.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā ir paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka “nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu”.

Jēdziens “lēmumi ar juridiskām sekām” ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas “var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu”³.

1.4.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

EEZ Apvienotā komiteja ir struktūra, kas izveidota ar līgumu, proti, ar EEZ līgumu. Akts, kuru EEZ Apvienotā komiteja ir aicināta pieņemt, ir lēmums ar juridiskām sekām. Paredzētais akts būs saistošs saskaņā ar starptautiskiem tiesību aktiem atbilstīgi EEZ līguma 103. un 104. pantam.

Paredzētais akts nepapildina un negroza līgumā noteikto iestāžu sistēmu. Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts saistībā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 2894/94 1. panta 3. punktu.

1.5. Materiālais juridiskais pamats

1.5.1. Principi

Pieņemot lēmumu saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu saistībā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 2894/94 1. panta 3. punktu, tā materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no EEZ līgumā iekļaujamā ES tiesību akta materiālā juridiskā pamata.

Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti, no kuriem viens ir klasificējams kā galvenais, bet otrs ir pakārtots, lēmums saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, kas nepieciešams galvenajam vai dominējošajam mērķim vai komponentam.

1.5.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Tā kā Apvienotās komitejas lēmums paplašina EEZ līguma Līgumslēdzēju pušu sadarbību, lai iekļautu Regulu (ES) 2025/2643, kas izveido Eiropas Aizsardzības industrijas programmu un pasākumu satvaru aizsardzības ražojumu savlaicīgas pieejamības un piegādes nodrošināšanai, ir lietderīgi šo Padomes lēmumu balstīt uz to pašu materiālo juridisko pamatu, kāds ir Savienības aktam minētās sadarbības pamatā. Tādēļ ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 114. panta 1. punkts, 173. panta 3. punkts, 212. panta 2. punkts un 322. panta 1. punkts.

1.6. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 114. panta 1. punktam, 173. panta 3. punktam, 212. panta 2. punktam un 322. panta 1. punktam saistībā ar LESD 218. panta 9. punktu un Padomes Regulas (EK) Nr. 2894/94 1. panta 3. punktu.

³ Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

5. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Tā kā ar EEZ Apvienotās komitejas lēmumu tiks grozīts EEZ līguma 31. protokols par sadarbību īpašās jomās, kas nav EEZ līguma četras pamatbrīvības, ir lietderīgi to pēc pieņemšanas publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības

(EDIP regula)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. panta 1. punktu, 173. panta 3. punktu, 212. panta 2. punktu un 322. panta 1. punktu saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 2894/94 (1994. gada 28. novembris) par Eiropas Ekonomikas zonas līguma īstenošanas kārtību⁴ un jo īpaši tās 1. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu⁵ ("EEZ līgums") stājās spēkā 1994. gada 1. janvārī.
- (2) Saskaņā ar EEZ līguma 98. pantu EEZ Apvienotā komiteja cita starpā var pieņemt lēmumu grozīt EEZ līguma 31. protokolu par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības.
- (3) Ir lietderīgi paplašināt EEZ līguma Līgumslēdzēju pušu sadarbību, iekļaujot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2025/2643⁶.
- (4) Tādēļ EEZ līguma 31. protokols ir attiecīgi jāgroza, lai īstenotu šo paplašināto sadarbību.
- (5) Tādēļ Savienības nostājas EEZ Apvienotajā komitejā pamatā vajadzētu būt pievienotajam lēmuma projektam,

⁴ OV L 305, 30.11.1994., 6. lpp.

⁵ OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/2643 (2025. gada 16. decembris), kas izveido Eiropas Aizsardzības industrijas programmu un pasākumu satvaru aizsardzības ražojumu savlaicīgas pieejamības un piegādes nodrošināšanai (OV L, 2025/2643, 29.12.2025.).

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostājas, kura Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz ierosināto grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības, pamatā ir šā lēmuma pielikumā iekļautais EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projekts.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*